Krishna-Tunga- A Multi-Disciplinary, Multi Language, Bi-Annual Journal
Volume 1. Issue 2, June-2023, pp. 5-10, ISSN (Online): **3048-4545**

ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಚಳುವಳಿಗಳು (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಕುರಿತು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ)

ಡಾ. ಆಕ್ಕಸಾಲಿ ಶಿವಕುಮಾರಚಾರಿ
ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ರಾಯಚೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ರಾಯಚೂರು
shivuvskub@gmail.com

ಅಮೂರ್ತ ವಿಚಾರಗಳು / ಸಾರಾಂಶ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:

ಭಾರತವು ಸುದೀರ್ಘ ಮತ್ತು ಭವ್ಯವಾದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವಿಶಾಲವಾದ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಯುಗಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಕಸನಗೊಂಡಿವೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳು, ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳು, ವಿವಿಧ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ವಿವಿಧ ಜನಾಂಗ, ಮತ್ತು ಜಾತಿ–ಉಪಜಾತಿಗಳ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಬಹು ಶ್ರೇಣಿಕೃತಗೊಂಡಿರುವ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು ವಿಪರೀತ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವು ಸಹ ಒಂದು. ಮಾನವನು ಸಂಘಜೀವಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಮೂಹ ಹಾಗು ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವುದು ಅವನಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರೀತಿ–ನೀತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಅವರ ಬದುಕು ಸಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರೀತಿ–ನೀತಿಗಳು ಅವನಿಗೆ ಸದಾ ತೃಪ್ತಿ ನೀಡುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ಜೀವನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಕೊರತೆ ಕಾಣಬಂದು ಅಲ್ಲೊಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಆತನಿಗೆ ಅನಿಸಬಹುದು. ಅಥವಾ ಹಳೆಯದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸತೆನಿಸುವ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಾಗಲೇ ಜೀವನದ ಮೆರುಗು ಹೆಚ್ಚುವುದು ಎಂದು ಆತ ಭಾವಿಸಬಹುದು. ತಾನು ಬಯಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಲು ಆಥವಾ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಬಯಸುವವರನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲು ಜನಮತವನ್ನು ಕ್ರೋಢಿಕರಿಸಿ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ "ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಂದೋಲನ" ಎನ್ನಬಹುದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಂದೋಲನಗಳು ಏಕೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ? ಎಂಬುದು ಒಂದು ಜಟಿಲವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದ್ದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಪೇಕ್ಷ ವಂಚಿತತೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದೆ.

ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ:

ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಧಾನವು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಲೇಖಕರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮೂಲವನ್ನು ಸಂಶೋಧನಾ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಪ್ರಬಂಧಗಳು, ಲೇಖನಗಳು ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ತಿಳಿಯುವುದು. 2. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟ / ಅಂದೋಲನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು.

ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅಂಶಗಳು:

1. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ– ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. 2. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಳಿಸಿದೆ. 3. ಸರ್ಕಾರದ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ವಂಚಿತವಾಗಿದೆ.

ಉಪ ಸಂಹಾರ:

ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಂದೋಲನ ಎಂಬುದು ಮಾನವನ ಸಾಮೂಹಿಕ ವರ್ತನೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಕಟಿತ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಅದು ಸಾಮೂಹಿಕ ಹೋರಾಟದ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರಾಗಿದೆ. ಈ ಆಂದೋಲನಗಳು ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರಬಹುದು. ಅವು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ, ಸುಧಾರಾಣಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ, ಪ್ರತಿರೋಧಕ ಹಾಗೂ ಅವಾಸ್ತವಿಕ ಆದರ್ಶಾಂದೋಲನಗಳ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಂತ್ರ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಜನಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಯತ್ನ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರಮುಖ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು:

ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯ, ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ, ಸುಧಾರಾಣಾತ್ಮಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಂದೋಲನ ಇತ್ಯಾದಿ.

1. ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:

ಮಾನವ ಸಮಾಜವನ್ನು ವಿವಿಧ ಶ್ರೇಣಿ ಅಥವಾ ವರ್ಗ (ಪಂಗಡ) ಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಇದೊಂದು, ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲೂ ಕಂಡುಬರುವ ಸರ್ವಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣ. ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಭಾವ, ವೃತ್ತಿ, ಸಂಪತ್ತು, ಅಥವಾ ಅಂತಸ್ತುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಗುಂಪು, ಪಂಗಡ ಅಥವಾ ವರ್ಗಗಳ ಶ್ರೇಣಿಕೃತ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ವಿವಿಧ ವರ್ಗೀಕೃತ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಾನುಗತ ಶ್ರೇಣಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.
ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ವಲಯವು ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯು ಅತಿದೊಡ್ಡ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಮತ್ತು ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಎರಡನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯೋಗ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು, ಕೃಷಿಗೆ ಎರಡನೆಯದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಇಪ್ಪತ್ಮೂರು ದಶಲಕ್ಷ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕರಕುಶಲಕತೆಯು ಕೇವಲ ಒಂದು ಉದ್ಯಮವಲ್ಲ ಆದರೆ ಸಮುದಾಯದ ಅಂತರಿಕ ಆಸೆ ಮತ್ತು ನೆರವೇರಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುವ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ಕಮ್ಮಾರರು, ಮರಗೆಲಸ, ಕಂಚಿನ ಕೆಲಸಗಾರರು, ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸಮಾಜದ ಜನರ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಕರಾತ್ಮಕ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಾರೆ. ಅವು ಸ್ವಯಂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ ಸೌಂದರ್ಯದ ವಿಧಾನವಾಗಿಯೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.
ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯು ಬಹು ಅಯಾಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಆದಾಯ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯಾಮಾನವಾಗಿದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಥವಾ ಇನ್ನೋಂದು ರೊಪದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಸಮಾಜವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿಲ್ಲ, ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದು, ಉತ್ತಮ ಉದ್ಯೋಗದ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ, ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ, ಕನಿಷ್ಟ ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯವು ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಲು ಅಥವಾ ಪ್ರಸ್ತುತ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಮೂಲಭೂತ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆ ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.
ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿವಿಧ ಜಾತಿ ಪಂಗಡಗಳಾಗಿ, ಅಸಂಖ್ಯೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಹೋಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಗಡವೂ ತನ್ನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನವು, ಬೇರೆ ಪಂಗಡಗಳಿಗಿಂತಲೂ

ಅನನ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಭಿನ್ನವೆಂದು ಹಕ್ಕು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವನ ಶೈಲಿ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಬದುಕಿನ ಇತರೆ ವಿಧಾನಗಳು ಆಯಾ ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು, ಜಾತಿಗಳೆಂಬ ವರ್ಗೀಕೃತ ಹೋಳುಹೋಳಾಗಿರುವುದನ್ನು, ಜಾತಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಶ್ರೇಣಿಕರಣಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯು ಭಾರತ ನೆಲಕ್ಕೆ ವಿಚಿತ್ರವಾದುದು. ಭಾರತವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಮಾಜವು ಇಷ್ಟು ಸಂಕೀರ್ಣ, ಮುಚ್ಚಿದ ಶ್ರೇಣಿಕೃತ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ.

2. ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ:

ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಧಾನವು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಲೇಖಕರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮೂಲವನ್ನು ಸಂಶೋಧನಾ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಪ್ರಬಂಧಗಳು, ಲೇಖನಗಳು ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

3. ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು:

ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಂದೋಲನಗಳು ಏಕೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ? ಎಂಬುದು ಒಂದು ಜಟಿಲವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದ್ದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿವೆ. ಸಾಪೇಕ್ಷ ವಂಚಿತತೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ತ್ರಾಸ ಅಥವಾ ಪ್ರಯಾಸದ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಹಾಗೂ ಪುನಶ್ಚೈತನ್ಯತೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ **ಸಾಪೇಕ್ಷ ವಂಚಿತತೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ** ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಈ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದವರು ಸ್ಟೌಪರ್ 1949 ಎಂಬಾತ. ಆತನ ಪ್ರಕಾರ ವಂಚಿತತೆಯ ಭಾವನೆಯು ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕತೆಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಏನೂ ಇಲ್ಲದಾತ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನದೇನನ್ನು ಬಯಸದಾತನಿಗಿಂತಲೂ, ಆಗಲೇ ಸಾಕಾಷ್ಟು ಪಡೆದಿದ್ದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಬಯಸುವವನೇ ಸ್ಟೌಪರ್ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವ ವಂಚಿತತೆಯ ಭಾವನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಹರ್ಟನ್ ಮತ್ತು ಹಂಟ್.

ಯಾವುದೋ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳ ಜನರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ತಾವು ತುಂಬಾ ದುರ್ದೆಸೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿರುವ ಜನರು ವಂಚಿತತೆಯ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಲವಾದ ತುಡಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸಾಪೇಕ್ಷ ವಂಚಿತತೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹೋಲಿಕೆಯಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನಗೊಳ್ಳುವ ಗೃಹೀತ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ತಮಗೆ ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾಗಿ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ್ದು ಅಥವಾ ಲಭಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಲಭಿಸಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ತಾವು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಯಾವುದೂ ಒಂದು ವಸ್ತು ವಿಷಯ ಅಥವಾ ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಮುದಾಯ/ ಸಮಾಜ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜನ ಅಂತಹ ಅರಿವಿನಿಂದಾಗಿಯೇ ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ನಿರಾಶೆ ಅಥವಾ ಹತಾಶೆಗೆ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವೆನೆಂಬ ಭರವಸೆ ನೀಡುವ ಸಮರ್ಥ ನೇತಾರನೊಬ್ಬ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಅವರು ಆಂದೋಲನದ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಆಂದೋಲನಗಳ ಕಾರಣಗಳು ಹಾಗೂ ರೂಪಗಳು ಏನೇ ಇರಲಿ ಅವು ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ರಂಗಗಳಲ್ಲೂ ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ನಾವು ಅವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇದೆ. ಈ ಆಧುನಿಕ ಯುಗವು ಸಂಘಟನೆಯ ಯುಗ ವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆಂದೋಲನಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮುನ್ನಡೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಪಾತ್ರ ಗಣನೀಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ತೆರನಾದ ಸಾಪೇಕ್ಷ ವಂಚಿತತೆಯ ಭಾವನೆಯು ಹಿಂದುಳಿದ ದೇಶಗಳ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ತೀರಾ ಸಹಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಹಾರ್ಟನ್ ಮತ್ತು ಹಂಟ್ ರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಹಿಂದುಳಿದ ಜಗತ್ತಿನ ಈ ಬಡಜನರು ಬಡತನ, ಹಸಿವು, ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಅನಾರೋಗ್ಯ ಮುಂತಾದವು ಅನಿವಾರ್ಯವೇನಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ.

4. ಸಾಹಿತ್ಯವಲೋಕನಗಳು

ಜಿ. ಎನ್. ಎಮ್, ಆಚಾರ್ಯ (2012):
ಇವರು ರಚಿಸಿರುವ "ಮಹಾವಿಶ್ವಕರ್ಮ" ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಜೀವಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಸೂರ್ಯನು ಸದ್ಯೋಜಾತ ಮುಖನಾದರೆ, ಅಗೋರ ಮುಖನಾದ ವಿಷ್ಣು, ಈಶಾನ್ಯ ಮುಖನಾದ ಶಿವನು, ತತ್ಪುರುಷನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನು, ಕೊನೆಗೆ ವಾಮದೇವ ಮುಖನಾದ ಇಂದ್ರನು ಈ ಪಂಚಮುಖಗಳೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ದೇವನ ಪಂಚಮುಖದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇವು ಪಂಚಭೂತಗಳ, ಪಂಚತತ್ವಗಳ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ದೇವನನ್ನೇ ಜಗದ ಸೃಷ್ಠಿಕಾರ್ಯದ ಮೊದಲ ದೇವ ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಲದ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವವಾಗಿದೆ, ಸಕಲ ವಿಶ್ವಗಳ ಒಡೆಯನೆಂದು ಸಕಲ ವಿಶ್ವಗಳ ಸೃಷ್ಠಿಗೆ ಕಾರಣನೆಂದು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ವೇದರ್ಷಿಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮನೇ ಆದಿ ಜಗದ್ಗುರು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮನೇ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಸೃಷ್ಟಿ, ಮೂಲಪುರಾಣ ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಎ.ಇ. ರಾಬರ್ಟ್ಸ್ ರವರು
'ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಆತನ ಸಂತತಿ' ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ಹುಟ್ಟು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಮತದ ಏಳುಬೀಳುಗಳ ಬಗೆಗೆ, ಚಾರಿತ್ರಕ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳ ಸಮರ್ಥನೆಯೊಂದಿಗೆ, ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ

5. ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ತಿಳಿಯುವುದು. 2. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟ / ಅಂದೋಲನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು.

1. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ತಿಳಿಯುವುದು:

ಈ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು. ಇವರು ಕಮ್ಮಾರ, ಬಡಗಿ, ಲೋಹಶಿಲ್ಪಿ, ಸ್ಥಪತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಣಕಾರ ಎಂದು ಐದು ವೃತ್ತೀಯಾ ಪಂಗಡಗಳಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ 3000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾತಿಗಳಿವೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಮತ್ತು ಇವರ ಜೀವನ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗೆಗೆ ಈವರೆವಿಗೂ ಶಾಸ್ತೀಯವಾಗಿ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರರು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡದಿರುವುದು ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿ ನಿರಾಶಾದಾಯಕ ಸಂಗತಿ. ಇವರ ಮೂಲ, ವೃತ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇವರ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಬಗೆಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ನಡೆದಿರುವ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಅಧ್ಯಯನವೂ ಗೊಂದಲಕಾರಿ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವರ ಮೂಲ, ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಾಗಿ ಇವರ ವೃತ್ತೀಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ನೋಟದ ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಅವಶ್ಯ.
ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಬಳಸಿರುವ ಹಲವು ಪರಿಭಾಷೆಗಳು ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ, ಭಾಷೆಯಿಂದ ಭಾಷೆಗೆ ವಿಭಿನ್ನಗೊಂಡಿರುವುದು, ಆವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ.
ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಕಮ್ಮಾಲಾರ್, ಕಂಸಾಲ, ದೇವಕಮ್ಮಾಲಾರ, ಆಚಾರ್ಯ, ಆಸಾರಿ, ಶಿಲ್ಪಿ, ಪತ್ತಾರ,ಬಡಿಗೇರ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿ, ರಥಕಾರ, ಸೋನಾರ್, ಸ್ಥಪತಿ, ಸ್ವರ್ಣಕಾರ, ದೈವಜ್ಞ, ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಚ್ಚನ್, ತಟ್ಟನ್, ಕನ್ನನ್, ಕಲ್ತಚ್ಚನ್, ಕೋಲ್ಲನ್, ಪಾಂಚಾಲ, ಬಡಿವಡ್ಲ, ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಲೋಹರ್, ಸೋನಾರ್, ಪಾಂಚಾಲ, ಧೀಮನ್, ಜಾಂಗೀಡ್, ಬಾದಲ್, ಕೋಕಸಬ್ರಾಹ್ಮಿನ್, ನಾರಶಾಂಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಿನ್ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
ಹೀಗೆ ಸ್ಥಾನಿಕವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ನಿರ್ದೆಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಪಂಗಡಗಳು, ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದರೂ, ಇವರು ಕಲೆ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಗೃಹಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಉನ್ನತೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಲೋಹ, ಕಾಷ್ಟ, ಶಿಲೆ, ದಂತ ಉದ್ಯಮಗಳ ಕಲಾ ಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕುಶಲ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಇವರು ಪ್ರಸಿದ್ದರು.
ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಮೂಲೋತ್ಪತ್ತಿ, ಪ್ರಾಚೀನ ಶಿಲ್ಪ ಸಮಾಜ ಪರಂಪರಾ ಸಂತತಿ, ಈ ಬಗೆಗಿನ ಸಂಶೋಧನೆ ಶತಮಾನಗಳಷ್ಟುಕಾಲದ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸುಮಾರು 5000 ವರ್ಷಗಳ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ

ಸಂಶೋಧನೆ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ಮೂಲದ ಸುಳಿವು, ಶಿಲೆಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿ, ಕೆತ್ತಿ, ನಯಪಡಿಸುತಿದ್ದ ಮತ್ತು ಉಪಕರಣ ಹಾಗೂ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ಸಿದ್ದಪಡಿಸುತಿದ್ದ ಶಿಲಾಯುಗ ಮತ್ತು ಲೋಹಯುಗಗಳ ಕಾಲದಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನತೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಇವರು ತಾಮ್ರ, ಕಂಚು, ಕಬ್ಬಿಣ, ಚಿನ್ನ, ಬೆಳ್ಳಿ ಮುಂತಾದ ಲೋಹಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಆ ಲೋಹಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು, ಆ ಲೋಹಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಆಯುಧ, ಉಪಕರಣ, ಸಲಕರಣೆ, ರಥ, ಆಭರಣ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತಿದ್ದವರು. ಹೀಗೆ ಇವರು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ನಾಗರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ರೂಪಕರಾಗಿದ್ದರು.

2. ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟ / ಅಂದೋಲನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು:

ಪ್ರತಿ ಜಾತಿಯು ತನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಾನೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಘಟಕ. ಈ ರೀತಿಯಾ ಎಲ್ಲಾ ಬೇರೆಬೇರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಘಟಕಗಳೂ, ಶ್ರೇಣಿಕೃತ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ , ವಿವಿಧ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು, ಒಂದು ಸಂಘಟಿತ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸಮಾಜವಾಗಿ ಒಗ್ಗೂಡಿವೆ. ಜಾತಿ ಶ್ರೇಣಿಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಅತ್ಯಂತ ಮೇಲಿನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜಾತಿ ಶ್ರೇಣಿಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ, ಮಧ್ಯದ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು, ವಿವಿಧ ಮಟ್ಟದ ಶ್ರೇಣಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಇತರ ಜಾತಿಗಳು ತುಂಬಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು, ವಿವಿಧ ಜಾತಿಗಳ ಒಂದು ಶ್ರೇಣಿಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ ರೂಪುಗೂಂಡಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವು ಸಹ ಒಂದು. ಈ ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು. ಇವರು ಕಮ್ಮಾರ, ಬಡಗಿ, ಲೋಹಶಿಲ್ಪಿ, ಸ್ಥಪತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವರ್ಣಕಾರ ಎಂದು ಐದು ವೃತ್ತೀಯಾ ಪಂಗಡಗಳಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸಮುದಾಯದವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಅತೀ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಜನಾಂಗದವಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನವನು ಸಂಘಜೀವಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಮೂಹ ಹಾಗು ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವುದು ಅವನಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರೀತಿ–ನೀತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಅವರ ಬದುಕು ಸಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರೀತಿ–ನೀತಿಗಳು ಅವನಿಗೆ ಸದಾ ತೃಪ್ತಿ ನೀಡುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದ ಜೀವನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಕೊರತೆ ಕಾಣಬಂದು ಅಲ್ಲೊಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಆತನಿಗೆ ಅನಿಸಬಹುದು. ಅಥವಾ ಹಳೆಯದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸತೆನಿಸುವ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಾಗಲೇ ಜೀವನದ ಮೆರುಗು ಹೆಚ್ಚುವುದು ಎಂದು ಆತ ಭಾವಿಸಬಹುದು. ತಾನು ಬಯಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಲು ಅಥವಾ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಬಯಸುವವರನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲು ಜನಮತವನ್ನು ಕ್ರೋಢಿಕರಿಸಿ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ "ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಂದೋಲನ" ಎನ್ನಬಹುದು.

ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನ ಮಾನಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಹೋರಾಟದ ಸ್ಪೂರ್ತಿಯ, ಮತ್ತೊಂದು ಮೂಲ ಆಕರವೆಂದರೆ ಜಾತೀಯ ಸಂಘಗಳ ಪ್ರಾರಂಭ ಮತ್ತು ಅವು ಸಂಘಟಿತಗೊಂಡು ನಡೆಸಿದ ಸಮಾವೇಶಗಳು, ಅವು ಹೊರತರಲಾರಂಭಿಸದ ಜಾತಿ ಸಂಚಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾ ಹೋದ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಅನೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿ–ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಹುರುಪು ಉತ್ತೇಜನಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಸಂಘಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಉದ್ದೇಶ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ಲಭಿಸುವಂತೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಹೋರಾಟ/ ಅಂದೋಲನಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆಗೊಳ್ಳಲೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ತಮ್ಮ ಅನುವಂಶಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಬಗೆಗೆ 1840 ರಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕ್ರಮೇಣ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಬಗೆಗೆ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರದ ಮೂಲಕ ಸಮುದಾಯದವರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು.

ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಿಂದುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಕಡೆ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು ಮತ್ತು ಈ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲೂ ಮುಂದಾದರು.

ವಿಶ್ವಕರ್ಮರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹು ವಿರಳವಾಗಿ ಹರಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಸಂಗಟಿಸುವುದು ನಿಧಾನಗತಿಯ ಶ್ರಮದಾಯಕ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಕಕಾಲದ ಸಂಘಗಳು, ಪಂಗಡ, ಭಾಷೆ, ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂಬ ಸಂಕುಚಿತ

ನಿಷ್ಪ್ರಿಯ ಸಂಘಗಳು ಮಾತ್ರವಾಗಿದ್ದವು. ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ವೈಭವದ ಬಗೆಗೆ ಜಾಗೃತಗೊಳ್ಳುವ, ನಶಿಸಿಹೋಗಿರುವ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಗೌರವವನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಗೌರವ ಗಳಿಕಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಯಾಮಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಅನೇಕ ಗೋಷ್ಠಿ ಮತ್ತು ವಿಚಾರ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳನ್ನು ಆ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಸಲಾಯಿತು, ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳು ವಿಶ್ವಕರ್ಮರ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟ ಸಂಘಟಿತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಾಗಿವೆ.

6. ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕೊನೆಯ ಅಂಶಗಳು:

1. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ– ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಸಮುದಾಯವಾಗಿದೆ. 2. ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಳಿಸಿದೆ. 3. ಸರ್ಕಾರದ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ವಂಚಿತವಾಗಿದೆ.

7. ಉಪಸಂಹಾರ :

ಈ ಅಧುನಿಕ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇಂತಹ ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದೋಲನಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯಾಂದೋಲನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದು ಆ ಸಮಾಜವನ್ನು ಹಲವು ದಿಕ್ಕುಗಳ ಕಡೆ ಎಳೆದಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಅಂದೋಲನ–ಪ್ರತ್ಯಾಂದೋಲನಗಳ ಸಮರ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಸಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಅದು ಅಂದೋಲನದ ಪರವಾಗಿಯೇ ಅಂತ್ಯಗೊಳ್ಳುವುದಿದೆ. ಆಗ ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂರಚನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗುವುದು. ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವ ಯಾವುದೇ ಅಂದೋಲನವಾದರೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಹೊಸ ಸಾಧನವೆಂಬಂತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಕ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ತನ್ನದೇ ಆದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿದೆ.

8. ಗ್ರಂಥಗಳು :

1. ಗೂಡೆ ಮತ್ತು ಹಟ್: ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳು, ದೆಹಲಿ.2010.
2. ಜಿ,ಎಸ್, ಗುರ್ಯೆ: ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಜನಾಂಗಗಳು. (1970)
3. ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ (2012): ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಪಾರಂಪರಿಕ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು. ವಿಶ್ವಶ್ರೀ ಪಬಿಷರ್ಸ್, ತುಮಕೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ.
4. ದೀಕ್ಷೀತ್ ವಿ.ಜಿ. 1975 : ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ದಾರವಾಡ.
5. ಮುತ್ತಾಚಾರ್ಯ ಟಿ.ವಿ. 1968 : ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ವಂಶ ವಿಕಾಸ, ತುಮಕುರು.
6. ಚ.ನ. ಶಂಕರ್ ರಾವ್ : ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ
7. ಎಮ್,ಎಸ್,ಎ, ರಾವ್: ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು.
8. ಸ್ಮೆಲ್ಸರ್ ಜೆ 1993 : ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ
9. ಎಮ್,ಎಫ್, ಅಬ್ರಾಹಾಮ್ 2008 : ಕಾಂಟೆಂಪೋರರಿ ಸೋಶೀಯಾಲಾಜಿ.
10. ಯಂಗ್ ಪಿ. ವಿ. 1977: ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಶೋಧನಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಾನಗಳು, ದೆಹಲಿ.
11. ರಾಬರ್ಟ್ಸ್ ಎ.ಇ.: ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂತತಿ, ಜ್ಞಾನಭಂಡಾರ, ಕೆಜಿಎಫ್,ಕರ್ನಾಟಕ, 1973.

****